

Conferința Științifică Națională “Regionalizare și Politici Regionale”, Târgu-Jiu, 25-27 Octombrie 2013, România
Regionalizare și Politici Regionale
Coord: Dumitru-Catalin ROGOJANU
ISBN: 978-973-166-373-9; e-ISBN: 978-973-166-477-4

**Retrospective Currently On
Regionalization Romania
[Retrospectivă și prezent în
privința regionalizării României]**

Moise BOJINCĂ

pp. 25-38

©2016 The Authors & LUMEN Publishing House.

Selection, peer review and publishing under the responsibility of the conference organizers.

How to cite: Bojinca, M. (2014). Retrospective currently on regionalization Romania [Retrospectiva si prezent in privinta regionalizarii Romaniei]. In Rogojanu, D. C. (coord.), Regionalizare si politici regionale (pp.25-38). Iasi, Romania: Editura LUMEN.

Retrospective currently on regionalization Romania [Retrospectivă și prezent în privința regionalizării României]

Moise BOJINCĂ¹

Abstract

For Romania the idea of regionalization is not a new one. Regionalism has an old tradition here. Since the middle ages, beginning in the 10th century, it is mentioned the existence of the four administrative units that correspond to the current Romanian historical provinces: Moldavia, Wallachia, Transylvania and Dobruja. It is considering in this situation, this regionalism is like a movement from the bottom up, in which the region is perceived by the inhabitants as a homogeneous territory which represents the awareness of their common interests and aspirations of participating in the management of such interests but not of regionalisation which involves a reverse approach, from top to bottom.

The current form of national State dates from 1 December 1918, when Transylvania was United with Wallachia.

Nowadays, various forms of regionalisation are discussed, more or less in accordance with our country's needs, but whose main argument is the necessity of meeting the economic, social, environmental and cultural needs of the population. Regionalization is related to a number of other issues such as decentralisation, the transfer of skills and resources from the regional throw up a national level that could influence, positively as well as negatively, both the national security, but also the process of governance, with profound implications on the population.

At the same time increasingly salient manifestation of opposing and even contradictory trends which claim precedence such as: fragmentation and integration; localization-internationalization; protectionism-liberalization; decentralization-centralization amid changes in demographics, climate change, economic crisis and social polarisation, confers special connotations of regionalization. The regionalization process is complex and highly sensitive. Its coexistence with globalization, as well as with a number of concepts such as: region, regionalism, regional identity and consciousness, regional integration, which is still ambiguous definition determines the need for a detailed analysis of its influence on all areas of social life.

The regionalization process is complex and highly sensitive. Its coexistence with globalization, as well as with a number of concepts such as: region, regionalism, regional identity and consciousness, regional integration, which is still ambiguous definition determines the need for a detailed analysis of its influence on all areas of social life.

To our knowledge, at present, public agenda in Romania are some scenarios of regionalization, but none of them does not meet the agreement of the majority of specialists.

The problem is even more complicated as, in terms of the current territorial organization of the regions, our country is characterized by a few key vulnerabilities as well as the sharp decline in

¹ Professor Ph.D., "Constantin Brâncuși" University of Târgu-Jiu

the number and ageing of the population, migration and international integration, unemployment, etc., which correlates with the increasingly more common to goods and people.

What we are concerned, we believe that the existing administrative-territorial organization on counties best matches against Romania and ensures the greatest possible approximation of a citizen. The current regions without becoming the administrative-territorial units with legal personality may well constitute pole of attraction of financial resources that contribute to the balanced development of the country.

Regionalisation should not represent an experiment whose costs and benefits are uncertain and unpredictable, and that affects the population in favor of integrative comfort.

The work achieves a succinct historical foray from 1859 to the present and is meant to highlight the fact that the problem of administrative-territorial organisation of Romania has a permanent concern of the Romanian authorities and suggests that the Organization on counties and regions is not our country.

Keywords: *region, regionalization, region development, administrative and territorial organization, County.*

1. Organizarea administrativ-teritorială a Țărilor Române în perioada 1859-1918

Este îndeobște cunoscut că în anul 1859 a avut loc unirea Moldovei cu Țara Românească. Acest fapt a declanșat un vast proces de reorganizare teritorială susținut în plan legislativ de adoptarea a două acte normative și anume a Legii nr. 394 din 31 martie 1864 pentru comunele urbane și rurale și a Legii nr. 396 din 31 martie 1864 pentru consiliile județene. Cele două acte normative sunt considerate a fi primele legi de organizare administrativă a statului român. Prin acestea s-a urmărit uniformizarea și centralizarea administrativă la nivelul celor două provincii, teritoriul fiind împărțit în județe, plăși și comune.

Astfel au fost constituite 33 de județe investite cu personalitate juridică ce aveau ca organ deliberativ consiliul județean și ca organ executiv prefectul.

Potrivit Legii pentru consiliile județene, în fiecare județ funcționa un consiliu compus din 18 membri aleși pe o durată de 4 ani care se întrunea periodic și reprezenta interesele locale, colective și economice ale județului.

Consiliul județean își alegea dintre membrii săi președintele. De asemenea, Consiliul județean alegea 3 membri și 3 supleanți ce compuneau delegația județeană. Aceasta se întrunea de câte ori prefectul o convoca și era prezidată de cel mai în vârstă dintre membri.

Prefectul județului era comisarul Guvernului pe lângă Consiliul județean. Prefectul sau înlocuitorul său asista în persoană la toate deliberările Consiliului județean și la ședințele delegației și era ascultat ori de câte ori cerea cuvântul.

Prefectul era șeful administrației județene și, în această calitate, conducea toate lucrările acesteia și executa hotărârile consiliului județean.

La rândul lor județele erau divizate în plăși, structuri fără personalitate juridică, conduse de subprefecți cu atribuții de supraveghere și control asupra autorităților comunale.

Comunele reprezentau o unitate administrativ-teritorială cu personalitate juridică și a căror organ deliberativ era a consiliului local, iar ca executiv era primarul. Comunele erau împărțite în urbane și rurale. Această clasificare era făcută prin lege, după solicitarea comunei interesate, cu avizul consiliului județean.

2. Organizarea administrativ-teritorială a României în perioada 1918-1950

1 Decembrie 1918 avea să consfințească Marea Unire pentru România.

În vederea armonizării din punct de vedere administrativ a tuturor provinciilor unite cu vechiul Regat, pe baza Constituției din 1923 și a Legii nr. 95 din 14 iunie 1925 privind unificarea administrativă, teritoriul României a fost împărțit din punct de vedere administrativ în:

- 71 de județe;
- 489 de plăși;
- 8879 comune rurale și urbane.

Comuna rurală era alcătuită din unul sau mai multe sate, iar reședința comunei era situată în unul din aceste sate.

La rândul lor, comunele urbane erau centre de populație declarate astfel prin lege și erau împărțite în comune urbane reședință de județ în care se afla prefectura județului și comune urbane nereședință.

Fișec, comunele urbane reședință de județ aveau o influență mai mare asupra dezvoltării generale a statului, prin numărul locuitorilor și prin importanța lor economică sau culturală. De aceea, ele au fost declarate prin lege municipii, pe baza avizului prealabil al consiliului administrativ superior.

Comunele urbane, la rândul lor, au fost împărțite în circumscripții numite sectoare. Sectoarele și plășile nu aveau personalitate juridică.

Această reglementare a fost înlocuită prin Legea nr. 167/1929 pentru organizarea administrației locale [Legea nr. 167/1929 a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 170 din 3 august 1929], care conținea reglementări complete referitoare la împărțirea administrativă a teritoriului, la organizarea și funcționarea comunelor urbane și rurale și la organele lor administrative și executive.

Prin art. 292 din acest act normativ au fost create 7 directorate ministeriale locale [Directoratele ministeriale au fost desființate după numai doi ani] în București, Cluj, Craiova, Iași, Timișoara, Chișinău și Cernăuți ca Centre de administrație și inspecție locală. Fiecare din aceste directoare aveau în raza de activitate un număr de județe conduse de un director ministerial, cu rang de subsecretar de stat, căruia i se subordona și prefectul ca reprezentant al Guvernului.

Satele și comunele din cuprinsul județului erau reprezentate între plăși printr-o ordonanță a Ministerului de Interne. Județele, comunele și sectoarele comunale erau persoane juridice.

Comunele erau rurale și urbane.

Administrația comunelor rurale era încredințată unui consiliu al comunelor, ca organ deliberativ, precum și primarului comunei și delegațiunii consiliului Comunal ca organe executive.

Alegerea și constituirea acestor organe era diferită în comunele rurale formate din mai multe sate față de comunele rurale constituite dintr-un singur sat.

Astfel, în comunele formate din mai multe sate, consiliul comunal rural era alcătuit din consilieri aleși prin vot universal, direct și secret, cu reprezentarea minorității și din toți primarii sătești din cuprinsul comunei sau din înlocuitorii lor.

Numărul consilierilor aleși se stabilea în proporție de un consilier la o mie de locuitori. În vederea alegerii lor, satele componente ale comunei erau grupate în circumscripții electorale. Fiecare din aceste circumscripții alegea câte 3 consilieri.

Consiliul comunal rural alegea primarul și delegația consiliului și numea notarul, casierul și alți slujbași din serviciile comunale.

Primarul se alegea de consiliul comunal, cu majoritate absolută de voturi, dintre membri consiliului sau dintre membri comunei care aveau dreptul de a fi aleși consilieri.

Delegația consiliului comunal este constituită din primarul comunal și 2 membri aleși de consiliu. La lucrările delegației luau parte în mod obligatoriu și

primarii sătești din cuprinsul comunei care aveau vot deliberativ în toate chestiunile care priveau satele lor.

Primarul comunal era președintele consiliului comunal și al delegației consiliului. Primarul sătesc era ales în satele în care funcționa o adunare sătească prin votul capilor de familie, iar în satele în care funcționa un consiliu sătesc, prin sufragiu universal.

Primarul satului de reședință îndeplinea funcțiile de prim ajutor al primarului comunei, pentru tot teritoriul comunei și-l putea înlocui în lipsă. Primarii celorlalte sate îndeplineau sarcinile de ajutoare ale primarului comunal, numai în satele respective.

În comunele rurale constituite dintr-un singur sat, numărul consilierilor varia între 8 și 16 și se stabilea în funcție de populația comunei.

În aceste comune primarul și ajutorul de primar se alegeau prin sufragiu universal direct și secret de alegătorii comunali, cu majoritatea absolută de voturi, dintre membri comunei care se bucurau de drepturi electorale.

În orașe și municipii, organele deliberative erau consiliile comunale urbane și consiliile municipale, iar organele executive erau primarul, ajutorul de primar și delegația consiliului comunal sau municipal.

Numărul consilierilor se stabilea în raport de populația localității și varia între 16 și 36.

Consiliul era compus din membri aleși și membri de drept.

Alegerea membrilor consiliilor orașenești și municipale se făcea prin vot universal, egal, direct, secret, obligatoriu, cu scrutin de listă, pe baza reprezentării proporționale.

Potrivit art. 77 din Legea nr. 167/1929 erau membri de drept în consiliu cu vot deliberativ:

- rectorul universității sau conducătorul școlii de învățământ superior din localitate;

- câte un reprezentant al școlii statului din localitate, de învățământ primar, secundar (gimnazii, școli normale, profesionale, medii) și un reprezentant al școlilor secundare particulare cu drept de publicitate, care aparțineau grupului minorității celei mai numeroase din localitate, desemnați prin vot de membri corpului din care făceau parte;

- câte un reprezentant al bisericilor naționale și un reprezentant al bisericii minoritare cu cel mai mare număr de credincioși din localitate, desemnați prin vot de membrii corpului din care făceau parte;

- președinții Camerelor de industrie și comerț și ai Camerelor de agricultură din localitate;

- un membru ales de către industriași și comercianții din localitate, care aveau dreptul de a alege pentru Camera de comerț și industrie respectivă.

Desemnarea consilierilor de drept se făcea pe o durată de 5 ani și avea loc înainte de constituirea consiliului comunal sau municipal. Mandatul acestora înceta prin pierderea calității în temeiul cărora deveniseră consilieri de drept.

Primarii comunelor urbane se alegeau de consiliul comunal cu votul a 2/3 din membri aleși ai consiliului. Dacă nici unul dintre candidați nu întrunea această majoritate, Ministerul de Interne numea primar pe unul din cei trei candidați care întruniseră cele mai multe voturi, iar dacă Ministerul considera că aceștia nu corespundeau intereselor siguranței de stat sau ordinii sociale, putea numi ca primar pe unul din membrii consiliului comunal respectiv.

Intrarea în funcțiune a celui ales consilier comunal se putea face numai cu confirmarea Ministerului de Interne.

În conformitate cu prevederile art. 149 din Legea nr. 167/1929 miniștrii diferitelor culte, funcționarii statului, județului, și comunei, cu excepția membrilor Corpului didactic și a medicilor de spitale, nu puteau fi aleși primari și ajutor de primari. Membrii Corpului didactic pe timpul mandatului își luau „concediu de la catedră”.

Referitor la județe, Legea nr. 167/1929 prevedea că județul cuprinde toate comunele rurale care se aflau pe teritoriul său, afară de municipii care, din punct de vedere administrativ nu făceau parte din județ. Municipiile constituiau o unitate administrativă egală în rang cu județul.

Potrivit art. 195 administrația județului era încredințată consiliului județean, ca organ deliberativ precum și delegației consiliului județean și președintelui acestuia ca organe executive.

În conformitate cu prevederile art. 197 numărul consilierilor județeni aleși se stabilea proporțional cu populația județului fără deosebire de sex, vârstă sau origine etnică. În acest calcul nu intra populația municipiilor.

Astfel:

- în județele cu o populație mai mare de 400.000 locuitori, se alegeau 42 consilieri;

- în județele cu o populație cuprinsă între 200.000 și 400.000 locuitori, se alegeau 36 consilieri;

- în județele cu o populație sub 200.000 locuitori, se alegeau 30 consilieri.

Legea prevedea la nivelul județului existența membrilor de drept în cadrul consiliului județean. Aceștia erau desemnați, potrivit art. 199 din lege, de directorul ministerial. Membrii de drept erau cu drept de vot deliberativ și cu vot consultativ.

Astfel, potrivit art. 198 din lege, erau membri cu vot deliberativ primarul orașului sau al municipiului reședință de județ și președinții Camerelor de agricultură, industrie și comerț, iar cu vot consultativ: șeful serviciilor de finanțe, de învățământ, al sănătății publice și ocrotirilor sociale, al lucrărilor publice, al agriculturii și domeniilor cu atribuții asupra județului și cu reședința în județ; protoerii bisericilor naționale care își aveau sediul în orașul de reședință al județului, precum și cel mai înalt în grad dintre reprezentanții cultului minoritar cu cel mai mare număr de credincioși pe teritoriul județului. Durata mandatului consilierilor (aleși de drept) era de 5 ani.

Consiliul județean se întrunea în capitala județului, în localul propriu în sesiune ordinară la 1 noiembrie și la 1 martie a fiecărui an. El se întrunea de drept chiar dacă n-a fost convocat. În sesiune de la 1 martie se alegea pentru un an

președintele și biroul consiliului județean. Potrivit art. 292 din Lege Consiliul județean alegea dintre membri săi îndată după constituirea biroului o delegație compusă din 4 membri. O dată cu alegerea delegației consiliul județean se alegea și președintele delegației prin vot secret, cu majoritatea de voturi a membrilor consiliului sau chiar din afara consiliului județean. Odată cu titularii se alegeau și 3 supleanți. Funcția de președinte al delegației județene putea fi îndeplinită de persoane care erau licențiate în drept cu cel puțin 3 ani de practică administrativă sau judiciară, sau 5 ani de practică de avocat.

Cu privire la prefectul județului, art. 269 din Legea nr. 167/1929 preciza că acesta este numit prin decret regal în urma propunerii Ministerului de Interne.

Alături de celelalte condiții pretinse funcționarilor publici, prefectul trebuie să aibă studii universitare și vârsta de 30 de ani. Foștii senatori și deputați, care au fost aleși în cel puțin trei legislaturi, puteau fi numiți prefecti fără altă calificare.

Județele erau împărțite în mai multe circumscripții teritoriale, numite plăși.

În fruntea plășilor funcționa, sub ordinele prefectului de județ câte un prim-pretor, ca reprezentant al prefectului, ofițer de poliție administrativă și organ de supraveghere și control în ce privește administrația rurală.

Prim-pretorii erau șefii poliției din plasa lor și auxiliari de poliție judiciară și trebuia să fie licențiați în drept și să aibă 3 ani de serviciu efectiv în administrația de stat, județ sau comună.

Pentru executarea sau întreținerea lucrărilor sau instituțiilor de folos sanitar, economic, cultural, sau de lucrări publice județele se puteau grupa în asociații generale, pe termen limitat.

Asociațiile județene generale erau persoane juridice și aveau ca organe administrative consiliul asociației, președintele delegației consiliului asociației și delegația consiliului asociației.

Un alt act normativ în domeniu a fost adoptat în 1936. Este vorba de Legea administrativă din 27 martie 1936 [publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 13 din 27 martie 1936] potrivit căreia teritoriul României a fost împărțit din punct de vedere administrativ în județe, iar județele în comune.

Județul și comuna aveau personalitate juridică. Județul avea ca subdiviziune administrativă plasa fără personalitate juridică și, care era compusă din mai multe comune. În fruntea plășii era un pretor numit prin decizie de Ministerul de Interne.

Administrarea comunelor era încredințată consiliului comunal, alcătuit din membri aleși și membri de drept, precum și primarul și ajutorul de primar, aleși de consiliu dintre membri săi.

Prefectul era numit și revocat prin decret regal în urma propunerii Ministerului de Interne. El era reprezentantul Guvernului și șeful administrației județene.

În anul 1938 se adoptă sub regimul Constituției din 27 februarie 1938 o nouă Lege administrativă din 14 august 1938 [publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 187 din 14 august 1938] prin care se desființează administrația autonomă a județului și se înființează ținutul alături de comună, plasă și județ.

În concepția acestui act normativ, județul a devenit o circumscripție în care funcționau serviciile exterioare ale ministerelor.

Această lege a fost considerată a fi una specifică perioadelor de criză sau regimurilor totalitare.

În baza Constituției din 1938 și a acestei legi au fost formate 10 ținuturi, fiecare dintre ele fiind alcătuite din mai multe județe, independent de criteriul istoric. Cele 10 ținuturi au fost: Argeș-Bucegi, Someș-Crișuri, Dunărea de Jos, Jiu-Olt, Marea, Mureș-Alba Iulia, Nistru, Prut, Suceava, Timiș. Potrivit art. 53 din lege, cele 10 ținuturi, reședințele acestora, precum și fostele județe arondate fiecăruia erau:

1. Ținutul Olt, cu reședința la Craiova, cuprindea fostele județe: Dolj, Mehedinți, Gorj, Vâlcea, Romanați și Olt;

2. Ținutul Bucegi, cu reședința la București, cuprindea fostele județe: Ilfov, Teleorman, Argeș, Muscel, Dâmbovița, Vlașca, Prahova, Buzău, Brașov și Trei-Scaune;

3. Ținutul Mării, cu reședința la Constanța, cuprindea fostele județe: Constanța, Ialomița, Durastor și Caliacre;

4. Ținutul Dunărea de Jos, cu reședința la Galați, cuprindea fostele județe: Coxurlui, Brăila, Tulcea, Ismail, Cahul, Fălciu, Tutova, Tecuci, Putna și Râmnicu-Sărat;

5. Ținutul Nistru, cu reședința la Chișinău, cuprindea fostele județe: Lăpușna, Orhei, Tighina și Cetatea Albă;

6. Ținutul Prut, cu reședința la Iași, cuprindea fostele județe: Iași, Bacău, Neamț, Baia, Botoșani, Bați, Soroca, Vaslui și Roman;

7. Ținutul Suceava, cu reședința la Cernăuți, Hotin, Storojineț, Rădăuți, Câmpulung, Suceava și Dorohoi;

8. Ținutul Mureș, cu reședința la Alba Iulia, cuprindea fostele județe: Alba, Turda, Mureș, Ciuc, Odorhei, Făgăraș, Târnava-Mare, Târnava-Mică și Sibiu;

9. Ținutul Someș, cu reședința la Cluj, cuprindea fostele județe: Cluj, Bihor, Someș, Sălaj, Satu-Mare, Maramureș și Năsăud;

10. Ținutul Timiș, cu reședința la Timișoara, cuprindea fostele județe: Timiș-Tarantal, Arad, Caraș, Severin și Hunedoara.

Ținutul avea statut de unitate administrativ-teritorială cu personalitate juridică și îndeplinirea atribuțiilor economice, culturale și sociale.

Administrarea ținutului era încredințată rezidentului regal și consiliului său.

Rezidentul regal era numit prin decret regal pe 6 ani, dat pe baza jurnalului Consiliului de Miniștri la propunerea ministrului de interne.

Rezidentul regal era reprezentantul Guvernului și administratorul ținutului, având rang și salariu de subsecretar de stat.

Rezidentul regal trebuia să aibă minim 35 de ani și să fie diplomat universitar sau ofițer general.

În activitatea sa, rezidentul regal era ajutat de un secretar general, numit tot prin decret regal, funcționar de carieră cu salariul egal cu cel al secretarului general de minister.

Consiliul ținutului se compunea din membri aleși și membri de drept.

Legea reglementa două categorii de membri aleși și anume:

- membri aleși de consiliile comunale din ținut. În acest sens, membrii aleși ai consiliilor comunale din fiecare județ, se întruneau într-un singur colegiu la reședința județului și alegeau, din rândul lor, doi membri în consiliul ținutului; și
- membri aleși de Camerele de agricultură, comerț, industrie și munca din ținut. Acestea formau colegii separate, alegeau fiecare din rândul lor câte un membru.

Durata mandatului membrilor aleși ai consiliul ținutului era de 6 ani.

Desemnarea membrilor de drept se făcea de ministrul de interne, pe baza propunerii rezidentului regal. Mandatul lor înceta la expirarea funcțiunii.

Consiliul ținutului era prezidat de rezidentul regal sau, în lipsa acestuia, de secretarul general.

Județul era o circumscripție administrativă și de control fără personalitate juridică, condusă de prefect, numit prin decret regal. El era funcționar de carieră și șef ierarhic al tuturor funcționarilor exteriori ai Ministerului de Interne din județ.

Plasa era o subdiviziune administrativă și de control, fără personalitate juridică, constituită din mai multe comune.

Plasa era condusă de pretor, numit prin decizie ministerială. El era reprezentantul Guvernului și șeful poliției din cuprinsul plășii.

Comunele erau persoane juridice și se îngrijeau de nevoile locale și executau măsurile de interes general ordonate de organele centrale.

Comunele erau rurale și urbane. Din rândul comunelor urbane făceau parte municipiile, orașele reședință de județ și orașele nereședință de județ.

Municipiile erau definite de lege ca fiind reședințele ținuturilor și orașele care aveau o populație de peste 50.000 de locuitori, stabilite prin recensământul oficial și declarate astfel prin lege.

Administrația comunei era încredințată primarului și consiliului comunal. În satele îndepărtate de reședința comunei, autoritatea comunală era reprezentată prin delegatul sătesc.

Primarul se numea dintre membrii comunei, după cum urmează:

- de prefectul județului pentru comunele rurale și urbane nereședință;
- de rezidentul regal pentru comunele urbane reședință de județ;
- prin decret regal, la propunerea ministrului de interne, pentru stațiunile balneo-climaterice și municipii.

Legea impunea primarului condiții de vârstă, cel puțin 30 de ani, și de studii diferențiate în raport de felul comunei.

Consiliul comunal se compunea din membri aleși și membri de drept. Desemnarea membrilor de drept se făcea de prefectul județului pentru comunele rurale și urbane, de rezidentul regal, pentru municipii, iar pentru municipiul București prin decret regal, la propunerea ministrului de interne.

La comunele rurale membrii de drept aveau vot consultativ, iar la comunele urbane aveau vot deliberativ.

În anul 1940, ținuturile aveau să se desființeze, iar județele redevineau unități administrativ-teritoriale descentralizate cu personalitate juridică. S-au constituit astfel:

- 58 de județe;
- 424 plăși;
- 6276 comune rurale și urbane.

3. Organizarea administrativ-teritorială a României în perioada 1950-1968

În anul 1950 a fost adoptată Legea nr. 5 din 6 septembrie 1950 pentru raionarea administrativ-economică a teritoriului Republicii Populare Române [publicată în Buletinul Oficial din 8 septembrie 1950]. Această lege a fost considerată un experiment sovietic de organizare a teritoriului. Potrivit acestui act normativ au fost desființate județele, plasele și comunele, iar teritoriul țării a fost împărțit în:

- 28 de regiuni;
- 177 de raioane;
- 148 de orașe;
- 4052 de comune.

Potrivit art. 9 din Legea nr. 5/1950, regiunile și capitalele lor erau următoarele: Arad la Arad; Argeș la Pitești; Bacău la Bacău; Baia-Mare la Baia-Mare; Bârlad la Bârlad; Bihor la Oradea; Botoșani la Botoșani; București la București; Buzău la Buzău; Cluj la Cluj; Constanța la Constanța; Dolj la Craiova; Galați la Galați; Gorj la Târgu-Jiu; Hunedoara la Deva; Ialomița la Călărași; Iași la Iași; Mureș la Târgu-Mureș; Prahova la Ploiești; Putna la Focșani; Severin la Caransebeș; Sibiu la Sibiu; Stalin (fostul Brașov); Suceava la Câmpulung-Moldovenesc; Teleorman la Roșiorii de Vede; Timișoara la Timișoara; Vâlcea la Vâlcea.

Regiunea era unitatea administrativ-economică delimitată teritorial, pe care se sprijineau direct organele centrale de stat. Aceasta era subordonată direct organelor centrale ale statului, fiind alcătuită din raioane și orașe.

Orașele erau de trei categorii și anume:

- orașe de subordonare republicană, erau localități care, din punct de vedere economic și politic, prezentau o importanță deosebită pentru țară, fiind subordonate direct organelor centrale ale statului. Orașele de subordonare republicană puteau fi împărțite în raioane de oraș;

- orașe de subordonare regională, erau localități care, din punct de vedere economic și politic, prezentau o importanță deosebită pentru întreaga regiune, fiind subordonate direct regiunii;

- orașe de subordonare raională, erau localități care, din punct de vedere economic și politic, prezentau o importanță deosebită pentru întregul raion fiind subordonat direct raionului.

Capitala țării este orașul București și era direct subordonată organelor centrale ale statului. Ea era împărțită în raioane de oraș.

Raionul era o unitate teritorială, operativă din punct de vedere economic, politic și administrativ, alcătuit din orașe de subordonare raională și comune. El era subordonat direct regiunii.

Comuna era o unitate administrativ-economică, delimitată teritorial și alcătuită din unul sau mai multe sate apropiate fiind subordonată direct raionului.

Această lege a fost modificată prin Constituția Republicii Populare Române din 1952 și prin Decretul nr. 331 din același an.

Prin aceste acte normative numărul regiunilor a fost redus la 18 prin comasare. Astfel s-au constituit regiunile: Arad, Bacău, Baia-Mare, Bârlad, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Hunedoara, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Stalin, Suceava, Timișoara și Regiunea Autonomă Maghiară creată pe criterii etnice.

Această formă a fost criticată pe motiv că regiunile sunt prea vaste și prea eterogene, accesul la centru al populației din localitățile periferice la centru fiind dificil.

Legea nr. 5 din 1950 a fost din nou modificată prin Decretul nr. 12/1956 [publicat în Monitorul Oficial al R.P.R. nr. 1 din 10 ianuarie 1956]. Prin acest decret au fost desființate regiunile Arad și Bârlad.

De asemenea, prin Legea nr. 3 din 24 decembrie 1960 s-au făcut redistribuiri de teritorii și redenumiri de regiuni. Astfel, Regiunea Autonomă Maghiară a devenit Regiunea Mureș – Autonomă Maghiară, modificându-i-se și teritoriul.

4. Organizarea administrativ-teritorială în perioada 1968-1990

Constituția din 1968 a consfințit ca unități administrativ-teritoriale județul, orașul și comuna, revenindu-se astfel la organizarea administrativ teritorială tradițională. Prin Legea nr. 2 din 16 februarie 1968 s-au constituit:

- 39 de județe;
- Municipiul București organizat în 8 sectoare și reorganizat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 28 din 1 august 1979 în 6 sectoare;
- 236 de orașe din care 47 de municipii;
- 2706 comune având în componență 13.149 de sate.

Prin Decretul nr. 15 din 15 ianuarie 1988, județele Ialomița și Ilfov au fost reorganizate și s-au înființat județele Călărași și Giurgiu. Restul teritoriului județului Ilfov a fost declarat Sector agricol, subordonat Capitalei.

Cauzele acestor modificări au fost considerate a fi schimbările structurale din economia națională, marcate de industrializare și de creșterea explozivă a populației urbane pe baza imigrației interne din zona rurală către cea urbană.

Ultimul act normativ referitor la organizarea administrativ-teritorială înainte de evenimentele din 1989 a fost Legea nr. 2/1989 publicată în Buletinul Oficial nr. 15 din 25 aprilie 1989 act normativ care a fost abrogat prin Decretul Lege nr. 38/1990.

5. Configurația administrativ-teritorială actuală a României

Potrivit Constituției din 1991 și Legii nr. 69/1991 a administrației publice locale [publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 28 noiembrie 1991], România a fost organizată în:

- 41 de județe;
- 97 de municipii;
- 268 de orașe (inclusiv municipiile);
- 2.698 de comune;
- 13.089 de sate.

- Prin Legea nr. 50/1997 pentru modificarea art. 126 din Legea nr. 69/1991 republicată, a fost reînființat județul Ilfov, în limitele fostului Sector Agricol Ilfov și scos de sub tutela Municipiului București.

- Reglementarea prin lege a delimitării teritoriale a comunelor, orașelor și județelor este prevăzută și de Legea administrației publice locale nr. 215/2001 [publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 23 aprilie 2001] cu modificările și completările ulterioare.

- Acest act normativ învederează în art. 20 că orice modificare a limitelor teritoriale ale acestora se poate efectua numai prin lege și numai după consultarea prealabilă a cetățenilor din unitățile administrativ-teritoriale respective prin referendum organizat potrivit legii.

- La rândul său, Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV^a – Rețeaua de localități ierarhizează localitățile pe 5 ranguri și anume:

- rangul I – municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european;
- rangul II – municipii de importanță interjudețeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități;
- rangul III – orașe;
- rangul IV – sate de reședință de comună;
- rangul V - sate componente ale Comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor.

- Trecerea localităților de la un rang la altul se face numai prin lege, la propunerea consiliilor locale, cu consultarea populației prin referendum în condițiile legii și cu respectarea principalilor indicatori cantitativi și calitativi minimi prevăzuți de lege.

- Pentru localitățile urbane, legea stabilește un număr de 16 indicatori diferențiați pentru municipii și orașe. Primul loc între aceștia îl ocupă indicatorul referitor la populație care, în cazul municipiului, trebuie să fie de cel puțin 25.000 de locuitori, iar în cazul orașului de 5.000 locuitori.

- Potrivit Legii nr. 84/1992, modificată prin Legea nr. 244/2004 reglementează regimul zonelor libere. Zona liberă este o zonă geografică a teritoriului României în care operatorii desfășoară activități, iar mărfurile, mijloacele

de transport și alte bunuri se supun prevederilor Legii nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

Alături de aceste zone libere trebuie amintite și regiunile de dezvoltare, reglementate încă din 1998 prin Legea nr. 151 din 15 iulie 1998 a dezvoltării regionale [publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 16 iulie 1998]. Actualmente acestea sunt reglementate prin Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România [publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 29 iunie 2004].

Nici unele nici altele nu sunt unități administrativ – teritoriale și nu au personalitate juridică.

Începând cu anul 1998 au fost stabilite 4 macroregiuni de dezvoltare potrivit Nomenclatorului comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS). Clasificarea NUTS este ierarhică în măsura în care ea se subdivizează fiecare stat membru în trei niveluri: NUTS1, NUTS2 și NUTS3. Al doilea și al treilea nivel sunt subdiviziuni ale primului și respectiv ale celui de-al doilea nivel. Un stat membru poate hotărî să extindă nivelurile ierarhice de detaliere, subdivizând nivelul NUTS3.

În conformitate cu Nomenclatorul NUTS1 al Uniunii Europene cele 4 microregiuni sunt constituite după cum urmează:

- Macroregiunea 1 cuprinde:
 - Regiunea de Nord-Vest: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare, Sălaj;
 - Regiunea Centru: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu.
- Macroregiunea 2 cuprinde:
 - Regiunea Nord-Est: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui;
 - Regiunea Sud-Est: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea.
- Macroregiunea 3 cuprinde:
 - Regiunea Sud: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman;
 - Regiunea București-Ilfov: București, Ilfov.
- Macroregiunea 4 cuprinde:
 - Regiunea Sud-Vest: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea.
 - Regiunea Vest: Arad, Caraș - Severin, Hunedoara, Timiș.

Pentru nivelul al doilea de clasificare teritorială NUTS2 existent în Uniunea Europeană, pe teritoriul României sunt organizate 8 regiuni de dezvoltare și anume:

1. Nord-Est grupează județele: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui;
2. Sud-Est, grupează județele: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea;
3. Sud-Muntenia, grupează județele: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița Prahova și Teleorman;
4. Sud-Vest Oltenia, grupează județele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea;
5. Vest, grupează județele: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș;

6. Nord-Vest, grupează județele: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu-Mare și Maramureș;
7. Centru, grupează județele: Alba, Brașov, Covasna, Harghita Mureș și Sibiu;
8. București-Ilfov, grupează municipiul București și județul Ilfov.

BIBLIOGRAFIE

1. Ceterchi, Ioan (Coord.) (1980). *Istoria dreptului românesc în trei volume*, vol. 1, Editura Academiei R.S. România, București.
2. Giurescu, Constantin C.; Giurescu, Dinu C. (1977). *Scurtă istorie a românilor: pentru tineret îndeosebi*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
3. Gorun, Adrian; Ghizdeanu, Ion; Gorun, Horațiu-Tiberiu; Radu, Gabriela (Coord.) (2013). *România și politici regionale*, Editura Academica Brâncuși, Târgu-Jiu.
4. Vasilescu, Benonica; Organizarea administrativ-teritorială și evoluția legislației în domeniul administrației publice locale, în Buletin de informare legislativă nr. 4/2013.